

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Trondheim 18.03.13

Deres referanse: 12/4654 ME/ME2 LVH:MK

Høringssvar til innspillsnotatet "Av-Om-For"

Midtnorsk Filmfond setter stor pris på at departementet har igangsatt et arbeid med å se på utfordringer knyttet til mangfold i film og tv. Arbeidsgruppen har levert et godt grunnlagsarbeid for en videre diskusjon på dette viktige feltet.

SKAPERMANGFOLD

5.1.1 *Legge kortfilmstøtten til de regionale filmsentrene og opprette filmsenter i Oslo.*

Innspillsnotatet behandler kortfilm noe begrenset og tar ikke fullt ut høyde for at den dekker flere funksjoner:

1. Kortfilm for egenutvikling. Ofte et springbrett for nyutdannede og mennesker som ønsker å arbeide med fiksjonsfilm også i lengre formater.
2. Kortfilm for eksperimentering og bruk av film som kunstform og som en del av andre kunstformer
3. Kortfilm som uttrykk og hovedbeskjeftigelse for TV- og festivalmarked. Her møter vi filmskaperne som har valgt å bruke kortfilmen som sin uttrykksform.

Innenfor disse tre områdene finner vi allerede i dag masse kreativitet og mangfold. Utfordringen for kortfilmbransjen, er at deres filmer ofte er avhengig av fullfinansiering.

De to første kategoriene ville være tjent med å samarbeide med de regionale filmsentrene, mens den tredje i tillegg burde ivaretas av NFI.

At dette skulle kreve et eget filmsenter i Oslo, er vi ikke enige i. Hensikten med å regionalisere filmbransjen må jo nettopp å være å skape motvekt til økt sentralisering og begrenset mangfold. Oslo kan allerede skilte med nærhet til majoriteten av den audiovisuelle bransje, flere sentrale institusjoner og læresteder.

I tillegg til kvalitet, ville samarbeid mellom det regionale og det nasjonale virkemiddelapparatet, fremme utvikling i både skaper- og innholdsmangfold.

Ressurser for lansering og festivaler bør som nå ivaretas av NFI.

Som en driver i dette arbeidet ville det, som arbeidsgruppen kommenterer, være helt naturlig at det åpnes for at filmsentrene tilføres midler for å tildele økonomisk støtte til utvikling av manuskript for kinofilm og tv-drama.

I denne sammenheng burde en samtidig se på fordelingen av alle midler, som går til audiovisuell utvikling/produksjon, mellom nasjonale og regionale ordninger.

5.1.2 Følge opp utjevningsforslag basert på kjønnsrepresentasjon i norsk filmbransje.

Det hadde vært en stor fordel om innspillsnotatet om mangfold ikke la hele tiltakspakken i rapporten "Ta alle talentene i bruk" (2010) til grunn. Denne består av hele 26 forslag til tiltak. En prioritering/rangering av disse burde vært gjort samt en fremdriftsplan som synliggjør hva som ønskes oppnådd på kort og lang sikt. Kvotering er i denne sammenheng omstridt både innen bransjen og forvaltningen.

5.1.3 Utvikle skaperkraften i filmbransjen.

Det er viktig at bransjen får mulighet til utvikle seg nedenfra og ikke som en følge av nasjonale forordninger som er med på å begrense fleksibilitet og utvikling. Mange ulike tilskuddsordninger til i utgangspunktet gode formål, er derimot med å begrense fleksibiliteten og blir til små pengepotter som ikke bidrar til å dekke det samlede behov.

Viktig at ordningene utvikles i samarbeid med de regionale senter og fond som sitter nærmest skaperkraften. Små midler ute i regionene bidrar også til å snevre inn mulighetene for å øke mangfold da mye midler går med til å finansiere de høyest prioriterte prosjektene. Midler til å eksperimentere med nye uttrykk blir dermed begrenset.

5.1.4 Rekruttering av filmprodusenter med minoritetstilhørighet.

Viktig at alle får de samme mulighetene, kvinner, menn, minoritet og majoritet. Et eksempel er Samisk Internasjonalt Filmsenter som ivaretar urbefolkningen, og som burde vært nevnt konkret i innspillsnotatet. Videre er dette et ansvar, som i tillegg til Filmskolen og NFI, bør ivaretas i regionene med sine lavterskeltilbud, sammen med andre regionale ordninger som Innovasjon Norge, i utvikling av flerkulturelle produsenter. En stor utfordring i dette arbeidet er mangelen på næringsmessig forståelse av kulturnæringene i de næringsrettede virkemidlene. En filmprodusent kan godt være et enkeltmannforetak som i perioder engasjerer tjuetalls medarbeidere, og som har helt andre mål enn å bli store i antall fast ansatte.

5.1.5 En aspirant-, hospitant- og mentorordning som legges til filmsentrene.

Som diskutert i pkt. 5.1.3 er det viktig at bransjen får utvikle seg nedenfra. En aspirant, hospitant og mentorordning vil gi best effekt om den knyttes til de regionale virkemidlene hos filmsentrene. Her kan det knyttes kontakt mellom de ulike aktørene, profesjonelle og amatører, ved konkrete kurs, tilby nettverk eller deltagelse på de produksjonene som skjer i den enkelte region. Det være seg kortfilmer, dokumentar eller spillefilm. Filmsentrene er de nærmeste til å følge opp og tilby opplegg tilpasset enhver tid gjeldende behov.

INNHOLDSMANGFOLD

5.2.1 Øke ressurser til manuskript- og prosjektutvikling med klart innhold.

Som høringsnotatet riktig påpeker er mange av de filmene som lages basert på kjente fortellinger og karakterer. Med andre ord, en satser på trygge konsepter med høy kjennskap hos publikum for å minimere risiko for finansiell fiasko. Dette reduserer mulighetene til at nyskrevet materiale kan få tilgang på finansiering. Regionene behandler årlig mange søknader basert på originalt materiale som kunne blitt til film om ikke midlene hadde vært så knappe. Nyskaping og mangfold ofres til fordel for antall filmer og norsk markedsandel. Om vedtaket fra "Veiviseren" om økt mangfold skal oppnås, noe som har klar

sammenheng med det fjerde punktet i "Veiviseren" - økt regionalisering, bør området tilføres midler som har dette som målsetning uten at det legges føringer om tematikk og kvotering.

5.2.2 Øke antall film- og tv-fortellinger for barn og unge basert på originale og samtidige historier.

Kultur er ikke statisk, den påvirkes løpende av endrede samfunnsforhold og befolkningens sammensetning. Barnefilmer og barnekultur er derfor viktig for all kulturutvikling. Et eksempel på at tidligere anerkjente historier utfordres av språk og samfunnsforhold er Torbjørn Egner og hans "Kardemomme by". Fremtidens voksne burde kunne tilbys historier fra deres egen oppvekst og kultur i stedet for å kun velge mellom oppgraderte versjoner av tidligere filmer, eller andre land/kontinent sin kultur og holdninger. Barnefilmer bør, som innspillsnotatet påpeker, prioriteres.

5.2.3 Introdusere incentivordning

Dette er en kasteball som ingen av departementene ønsker å ta. De sentrale produsentene vil heller ha økte midler til å produsere egne filmer, mens resten av landet taper muligheter til å bygge en bærekraftig filmbransje, samt generelt styrket næringsgrunnlag som resultat. Sammen med krav om nasjonal co-produsent og revisorbekreftet regnskap for nasjonalt forbruk, som gir rett til en avtalt rabatt, tilføres landet internasjonalt produksjons- og distribusjonsnettverk, ideer, økt erfaring og kompetanse innenfor filmproduksjon. I neste omgang vil dette føre til utvikling av norsk film gjennom tilgang på internasjonal finansiering og distribusjon av produsentens egne prosjekter og da er ikke reiselivseffekter vurdert. Med dagens situasjon skjer det stikk motsatte. Norske produsenter stikker til utlandet med norsk finansiering og lar norske filmarbeidere sitte igjen hjemme.

Et sterkt regionalt filmmiljø med internasjonalt nettverk ville umiddelbart medføre økt mangfold og internasjonal interesse for norske filmer. En nasjonal incentivordning burde kunne håndteres som en finansiell ordning uten å påvirke kulturbudsjettene. Å gi rabatt på penger som en ellers ikke ville fått, burde være uproblematisk.

BRUKERMANGFOLD

5.3.1 NFIs tilskuddordninger til lansering av nye filmer bør evalueres og tilpasses digital distribusjon.

Mulige plattformer for digital distribusjon bør som notatet nevner, ligge til grunn for beslutninger i hele produksjonsrekken – ikke bare distribusjonsleddet. En film lages for å møte et publikum, og dette møtet skjer i dag på flere plattformer enn de tradisjonelle. Nettbasert distribusjon gir nye og utvidede muligheter for kort- og dokumentarfilm, noe som bør gjennomsyre også tilskuddsgivernes rammevilkår. Vi støtter innspillet om å tilpasse tilskuddsordningene til dagens og morgendagens virkelighet.

5.3.2 Film-X: opprette et filmverksted for barnehage- og skolebarn.

Film X er et velfungerende og forbilledlig prosjekt. Vi vil spesielt peke på muligheten til å spore filmfaglig kompetanse inn i lærerutdanningen som et viktig (og glemt) emne som er tilnærmet fraværende i dagens allmennlærerutdanning i Norge. I denne sammenhengen er det umåtelig viktig å kommunisere med Kunnskapsdepartementet (ev. et lavere nivå), slik at satsningen forankres også der. Vi foreslår at regionale aktører - som for eksempel Filmreg og sammenslutningen bak filmport.no - utarbeider en plan for et slikt prosjekt, i samråd med de nasjonale aktørene Film&Kino og NFI. Vi vil påpeke at vi ikke synes det er naturlig å peke ut beliggenhet for et slikt tiltak på nåværende tidspunkt – dette må utredes.

5.3.3 Tiltak rettet mot de yngste og de eldste.

Vi er ikke sikre på at det er formålstjenlig å koordinere Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken sine kulturkoordinatorer – kanskje skulle ordningene rett og slett slåes sammen på administrativt nivå, så de samme aktørene på kommunenivå organiserer sekk og stokk? Det er uansett behov for å se på om Spaserstokken generelt og filmtilbudet spesielt fordeler seg jevnt utover i landets kommuner. Inntrykket er at hvis en liten kommunes kulturkonsulent er mest opptatt av 4H blir det lite satsning på Spaserstokken generelt, og hvis de med ansvar for Spaserstokken ikke er interessert i film blir det lite fokus på dette uttrykket. En abonnementsordning på fylkesnivå (jf. DKS) ville ha en utjevne effekt geografisk, og en sammenslåing av sekk og stokk av det administrative nivået vil kunne gi gevinster – spesielt for Spaserstokken – og sikre et større og mer geografisk spredt filmtilbud for den eldste aldersgruppen. Vi støtter forslaget om en økt satsning på barn og unge via NFI, vel og merke tuftet på et bredt samarbeid med de regionale filmsentrene. Hvis NFI skal ha en egen barnefilmkonsulent, bør dette skje i samarbeid med regionale filmsenter/fond og innrettes på en slik måte at det kan rekrutteres og utvikles regionale produsenter.

Med hilsen
Midtnorsk filmfond as

Stig Bech
Daglig Leder

Arild Kalkvik
Styrets leder